

วารสาร

บัณฑิตศึกษาปริทรรศน์

ISSN 1905-1609 เล่ม 5 ฉบับพิเศษ

เป็นนิตยสารพิเศษของวารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ ปีที่ 5 ฉบับพิเศษ สมเด็จพระปรมหาราช ปี ๒๕๕๓

มหาวิทยาลัยมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University

การศึกษาปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหา การดำเนินงานตามภารกิจ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

พระครูสมุห์คำภีร์ ภูริสีโล

รก.ผู้อำนวยการสำนักงานวิทยาเขตนครราชสีมา

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระพุทธศาสนาได้เผยแผ่เข้ามาสู่ประเทศไทย และประชาชนได้ยอมรับนับถือกันเป็น
อย่างมาก ตั้งแต่ในสมัยกรุงสุโขทัยเป็นราชธานี พระมหากษัตริย์ไทยได้อาราธนาพระภิกษุ
เถรวาทเชื้อสายลังกาจากนครศรีธรรมราชมาเป็นแบบอย่าง และได้ปรับปรุงกิจการงาน
พระพุทธศาสนาให้บริสุทธิ์และเหมาะสมกับลักษณะของคนไทยจนกลายเป็นศาสนาประจำชาติ
และได้มีการติดต่อสัมพันธ์กับพระสงฆ์ลังกาอีกหลายครั้งในสมัยต่อมา จนพระพุทธศาสนาได้เจริญ
มั่นคงอยู่ในประเทศไทย และเป็นรากฐานของวัฒนธรรมไทยแทบทุกด้านจนถึงทุกวันนี้ ดังจะเห็น
ได้จากจำนวนของวัด พระภิกษุ สามเณร และอัตราส่วนของผู้นับถือพระพุทธศาสนาในประเทศไทย
ไทยมีวัดและสำนักสงฆ์อยู่จำนวน 58,004 วัด พระภิกษุ จำนวน 288,637 รูป สามเณร จำนวน
123,634 รูป และพุทธศาสนิกชน จำนวน 55,403,919 คน (กรมการศาสนา. 2545 : 23)
และวัดยังเป็นศูนย์กลางของชุมชนที่มีบทบาทสำคัญโดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการศึกษา วัดเป็น
แหล่งการศึกษาแห่งแรกและเป็นที่ให้การศึกษาแก่ประชาชน โดยให้ทั้งความรู้และวิชาชีพโดย
มีวัดเป็นโรงเรียน และมีพระภิกษุสงฆ์เป็นครูสอนมาแต่โบราณกาล พระมหากษัตริย์ไทยทุก
พระองค์ จึงได้ทรงทำนุบำรุง สนับสนุนในการศึกษาของพระสงฆ์มาโดยตลอด ครั้นถึงในรัชสมัย
ของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว อารยธรรมตะวันตก ได้แพร่หลายเข้ามาอย่าง
มากมาย ตลอดจนเทคโนโลยีอันทันสมัยต่าง ๆ จึงทำให้พระองค์ทรงพิจารณาเห็นว่า ความจำเป็น
เร่งด่วนคือการศึกษาสำหรับราษฎรทั่วไปให้ดีขึ้นตามแบบอย่างตะวันตก และได้ทรงให้ความ
สำคัญรวมถึงการศึกษาของสงฆ์ด้วย เพราะทรงเห็นว่าวัดเป็นสถาบันการศึกษาที่เป็นกำลัง
สำคัญ ทั้งในแง่ที่จะช่วยยกระดับการศึกษาของมวลชนได้ จึงทรงสถาปนามหาจุฬาลงกรณ

ราชวิทยาลัย และสภาการศึกษามหามกุฏราชวิทยาลัย เพื่อเป็นที่ศึกษาเล่าเรียนพระไตรปิฎก และวิชาชีพชั้นสูงของพระภิกษุและสามเณร (ชาย โพธิ์ลีตา. 2532 : 9-10)

ในปี พ.ศ. 2512 มหาลงกรณ์ราชวิทยาลัย เริ่มขยายการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา ออกไปยังส่วนภูมิภาค โดยเริ่มจัดตั้งวิทยาเขตหนองคาย ปี พ.ศ. 2523 วิทยาเขตขอนแก่น ปี พ.ศ. 2529 วิทยาเขตนครราชสีมา ปี พ.ศ. 2530 วิทยาเขตอุบลราชธานี ปี พ.ศ. 2530 และ วิทยาเขตสุรินทร์ ปี พ.ศ. 2531 และทุกวิทยาเขตได้เปิดทำการสอนครบทั้ง 4 คณะ ได้แก่ คณะพุทธศาสตร์ คณะครุศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ และคณะสังคมศาสตร์ (มหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย. สำนักงานอธิการบดี. กองแผนงาน. 2541 : 9-10) โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้เป็นแหล่งการศึกษา ค้นคว้าวิจัยวิชาการชั้นสูงทางพระพุทธศาสนา ของพระภิกษุ สามเณร และเป็นการขยายโอกาสทางการศึกษา ให้พระภิกษุ สามเณร ในเขตภูมิภาคนี้ได้มีโอกาสศึกษา วิทยาการสมัยใหม่อันไม่ขัดต่อสมณเพศและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ได้ สามารถช่วยเหลือบุคคลที่ไม่มีโอกาสทางการศึกษา หรือที่ยากจนได้มีโอกาสเรียนให้สูงขึ้น เพื่อจะได้เป็นกำลังของชาติและพระศาสนาสืบต่อไป ตลอดทั้งยังเป็นแหล่งผลิตศาสนทายาท สืบต่อพระพุทธศาสนาและพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น มิให้พระภิกษุ สามเณรในเขตภูมิภาคนี้ ไหลเข้าไปศึกษาในส่วนกลาง สามารถเผยแพร่ความรู้ที่ถูกต้องต่อสังคมในท้องถิ่น ให้มีความ เข้าใจ สงวนทรัพย์ากรบุคคลในท้องถิ่นและทำการสอนต่อเนื่องกันอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อส่งเสริม และอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น และเพื่อเป็นศูนย์กลางประสานงานด้านการ เผยแผ่ ฟันฟูและบูรณะพระพุทธศาสนาในกลุ่มประเทศอินโดจีน (พระมหาบุญร่วม ปุณฺณมโน. 2542 : 32-35)

ตลอดระยะเวลากว่า 50 ปี ที่เปิดสอนระดับอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยมหาลงกรณ์ ราชวิทยาลัย ได้ผลิตบัณฑิตตามพันธกิจของมหาวิทยาลัย โดยเน้นความเป็นเลิศทางวิชาการ ด้านพระพุทธศาสนาและให้บริการวิชาการแก่สังคม จากการที่มหาวิทยาลัยได้ผลิตบัณฑิต ที่มีคุณภาพ เพื่อรับใช้สังคมประเทศชาติและพระศาสนา รัฐบาลจึงได้เสนอให้รัฐสภาตรา พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาลงกรณ์ราชวิทยาลัย พ.ศ. 2540 ให้เป็นมหาวิทยาลัย ของรัฐ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช ทรงลงพระปรมาภิไธยเมื่อ วันที่ 21 กันยายน พ.ศ. 2540 และประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ.

ระไตรปฏิภก

2540 มหาวิทยาลัยจึงมีชื่อตามกฎหมายว่า มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มีสถานภาพเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐในกำกับของรัฐบาล เป็นนิติบุคคลที่ไม่เป็นส่วนราชการและ ไม่เป็นรัฐวิสาหกิจ เป็นมหาวิทยาลัยเฉพาะทางที่เน้นวิชาการด้านพระพุทธศาสนา (มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. สำนักงานอธิการบดี. กองแผนงาน. 2541 : 22)

อุดมศึกษา

พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. 2540 มาตรา 6 ได้กำหนด ให้มหาวิทยาลัยเป็นสถานศึกษาและวิจัย มีวัตถุประสงค์ให้การศึกษา วิจัย ส่งเสริม และให้บริการ วิชาการพระพุทธศาสนาแก่พระภิกษุสามเณรและคฤหัสถ์ รวมทั้งการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม (พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. 2540. 2540 : 25) จากพันธกิจ ที่มีความสำคัญต่อประเทศชาติ และพระศาสนาดังกล่าว มหาวิทยาลัยในฐานะที่เป็นมหาวิทยาลัย สงฆ์เป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ จึงจำเป็นต้องเร่งพัฒนามหาวิทยาลัยให้ดำเนินงาน ตามภารกิจมหาวิทยาลัยอย่างมีคุณภาพ สามารถตอบสนองความต้องการของประเทศชาติและ พระศาสนา (มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. สำนักงานอธิการบดี. กองแผนงาน. 2544 : 1) และการจัดการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา จะต้องกำหนดวัตถุประสงค์ให้สอดคล้องกับ การเปลี่ยนแปลงของสังคม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยี ผู้บริหารสถาบันมีบทบาทสำคัญต่อการ บริหารการศึกษาให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และเป็นบุคคลสำคัญในการกำหนดทิศทาง และ ดำเนินภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยอันได้แก่ การผลิตบัณฑิต การวิจัย การบริการวิชาการ แก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม (สากล จริยวิทยานนท์. 2540 : 15)

ตขอนแก่น

2530 และ

ณะ ได้แก่

าวิทยาลัย

วัตถุประสงค์

เษ สามเณร

วการศึกษา

ประจำวัน

ยให้สูงขึ้น

สนทายาท

ตภูมิภาคนี้

ให้มีความ

เพื่อส่งเสริม

านด้านการ

ปญญาโม.

จากการติดตามและรายงานผลการดำเนินงานตามภารกิจของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. สำนักงานอธิการบดี. กองแผนงาน. 2545 : 1-3) พบปัญหาการดำเนินงานตามภารกิจมหาวิทยาลัยทั้ง 4 ด้าน ได้แก่

จุฬาลงกรณ

างวิชาการ

ผลิตบัณฑิต

รัฐสภาตรา

หาวิทยาลัย

าภิไธยเมื่อ

ุลาคม พ.ศ.

- 1. ด้านการจัดการศึกษา พบปัญหาไม่มีการพัฒนาระบบเทคโนโลยีที่ทันสมัย เอกสาร ประกอบการเรียนการสอนของอาจารย์มีไม่เพียงพอ ขาดแหล่งการเรียนรู้และการค้นคว้า ซึ่งเป็น สาเหตุทำให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างไม่มีประสิทธิภาพ ทำให้โอกาสในการเรียนรู้ ของนิสิตในส่วนกลางกับวิทยาเขตไม่เท่าเทียมกัน ตลอดทั้งระบบการพัฒนาบุคลากรสายอาจารย์ เป็นไปด้วยความล่าช้า ทำให้สัดส่วนของอาจารย์ต่อนิสิตและสัดส่วนวุฒิการศึกษาของอาจารย์ ยังไม่สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานที่คณะกรรมการอุดมศึกษากำหนด อันเป็นผลทำให้การผลิต

บัณฑิตไม่เป็นไปตามความพึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยอันได้แก่ มีปฏิปทาน่าเลื่อมใส ความเป็นผู้นำทางจิตใจและปัญญา ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ใฝ่คิด มีโลกทัศน์กว้างไกล มีศรัทธาที่จะอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา มีคุณธรรม จริยธรรม เสียสละเพื่อส่วนรวม

2. ด้านการวิจัยพบปัญหาบุคลากรเป็นจำนวนมาก ต้องรับภาระด้านการบริหารและงานสอน ไม่มีเวลาสำหรับทุ่มเทให้กับงานวิจัยอย่างเหมาะสมและเพียงพอ ทำให้ต้องมอบหมายให้บุคคลภายนอกทำงานวิจัย และส่งผลให้การทำงานวิจัยเกิดความล่าช้า ไม่แล้วเสร็จตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด ตลอดทั้งขาดการส่งเสริมการวิจัย การร่วมมือการพัฒนาวิชาการการวิจัยระหว่างมหาวิทยาลัยและสถาบันอุดมศึกษาอื่น ๆ หรือสถาบันวิจัยทางพระพุทธศาสนา เพื่อเผยแพร่งานวิจัยทางพระพุทธศาสนาให้มากยิ่งขึ้น

3. ด้านการบริการวิชาการชุมชนพบปัญหาได้รับเงินงบประมาณอุดหนุนบางโครงการซึ่งไม่เพียงพอต่อการดำเนินการที่กำหนดไว้ ทำให้ส่วนงานที่รับผิดชอบต้องแบกภาระด้านการจัดหางบประมาณเพิ่มเติม ขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการดำเนินการบางโครงการ ทำให้การดำเนินงานยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ต้องการ ตลอดทั้งขาดการพัฒนาบุคลากรให้มีความสามารถในการเทศน์ การอบรม การพัฒนาโครงการใหม่ๆ ทั้งหลักสูตรระยะสั้นและหลักสูตรระยะปานกลางที่สอดคล้องกับความต้องการแก่ชุมชน

4. ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมพบปัญหาส่วนงานที่รับผิดชอบด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมยังไม่ชัดเจน การรวบรวมสถิติข้อมูลด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมยังไม่เป็นระบบ ขาดการจัดกิจกรรมที่ปลูกจิตสำนึกในการส่งเสริมพระพุทธศาสนา ไม่เห็นคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมและขาดการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัญหาการดำเนินงานตามภารกิจของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งได้ดำเนินการอยู่ในขณะนี้ว่าได้ดำเนินงานตามภารกิจมหาวิทยาลัยหรือไม่ และมีความสอดคล้องตามแผนพัฒนาอุดมศึกษาระยะที่ 9 และตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัย พ.ศ. 2540 มาตรา 6 ที่ได้ระบุถึงภารกิจมหาวิทยาลัยอย่างชัดเจนในการจัดการศึกษา การวิจัย การบริการวิชาการแก่ชุมชน และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม (พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. 2540. 2540 : 25) อย่างที่มหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาของฝ่าย

อาณาจักรได้
การดำเนินงาน
เชิงเหนือ ใน
ด้านบริการวิ
ผู้บริหารและ
มหาวิทยาลัย
เป็นแนวทาง
ลงกรณราชวิ
มากยิ่งขึ้น ตล
มหาจุฬาลงกร

วัตถุประสงค์

1. เพื่อ
- มหาวิทยาลัย
2. เพื่อ
- มหาวิทยาลัย
3. เพื่อค
- ของมหาวิท

สรุปผลการ

การวิจัย
ตามภารกิจขอ
ของผู้บริหารแ
มหาจุฬาลงกร
จำแนกตามต้
มหาจุฬาลงกร

ส. ความเป็น

ล มีศรัทธา

บริหารและ

งมอบหมาย

วเสร็จตามที่

การการวิจัย

พุทธศาสนา

างโครงการ

าระด้านการ

รดำเนินการ

ร ตลอดทั้ง

รงการใหม่ๆ

ัชุมชน

ารทำนุบำรุง

รมยังไม่เป็น

นคุณค่าของ

นตามภารกิจ

เหนือ ซึ่งได้

ามสอดคล้อง

2540 มาตรา

รการวิชาการ

จุฬาลงกรณ

กษาของฝ่าย

อาณาจักรได้ยึดถือและปฏิบัติกันอยู่หรือไม่ ผู้วิจัยจึงมุ่งศึกษาปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหา การดำเนินงานตามภารกิจมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในภารกิจของมหาวิทยาลัยทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการจัดการศึกษา ด้านการวิจัย ด้านบริการวิชาการแก่ชุมชน และด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ซึ่งผู้วิจัยเลือกศึกษาจากผู้บริหารและอาจารย์ ทั้งนี้เพราะเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานตามภารกิจของมหาวิทยาลัยครอบคลุมและครบทุกด้าน ทั้งนี้เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้ไปใช้เป็นแนวทางปรับปรุงและแก้ไขปัญหาการดำเนินงานตามภารกิจมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ให้มีประสิทธิภาพและเป็นสากลมากยิ่งขึ้น ตลอดทั้งยังเป็นประโยชน์ในการแก้ปัญหาการดำเนินงานตามภารกิจมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ทั้งในส่วนกลางและส่วนของวิทยาเขตอื่น ๆ อีกด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาของผู้บริหารและอาจารย์ในการดำเนินงานตามภารกิจของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาของผู้บริหารและอาจารย์ในการดำเนินงานตามภารกิจของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
3. เพื่อศึกษาแนวทางการแก้ปัญหาของผู้บริหารและอาจารย์ในการดำเนินงานตามภารกิจของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินงานตามภารกิจของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ของผู้บริหารและอาจารย์ และเพื่อเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานตามภารกิจของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ของผู้บริหารและอาจารย์ จำแนกตามตำแหน่ง ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารและอาจารย์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปี พ.ศ. 2549 จำนวน 110

รูป/คน และเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 รูป เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการวิจัย แบ่งออกเป็นเครื่องมือสำหรับศึกษาปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินงานตามภารกิจของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ของผู้บริหารและอาจารย์ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ จำนวน 3 ข้อ และแบบสอบถาม เกี่ยวกับระดับปัญหาการดำเนินงานตามภารกิจของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า จำนวน 40 ข้อ และเครื่องมือสำหรับศึกษาแนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินงานตามภารกิจของมหาวิทยาลัย

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินงานตามภารกิจของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามและสัมภาษณ์ด้วยตนเอง การวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามโดยการแจกแจงความถี่และคำนวณค่าร้อยละ คำนวณค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับระดับปัญหาการดำเนินงานตามภารกิจของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ส่วนการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับปัญหาการดำเนินงานตามภารกิจของมหาวิทยาลัย

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามตำแหน่ง ใช้การทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ข้อมูลแนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินงานตามภารกิจของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยนำเสนอเป็นความเรียง

สรุปผลการวิจัย

1. สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง

1.1 กลุ่มตัวอย่างประกอบไปด้วยผู้บริหารและอาจารย์ จำแนกตามวิทยาเขต พบว่า วิทยาเขตขอนแก่นมากที่สุด (ร้อยละ 27.00) รองลงมาวิทยาเขตหนองคาย (ร้อยละ 22.00)

การศึกษาปัญหา

วิทยาเขตนคร

ส่วนวิทยาเขต

1.2

เป็นอาจารย์

1.3

ในมหาวิทยาลัย

สูงกว่า 10 ปี

ส่วนผู้บริหาร

2. ระดับ

วิทยาเขตภาค

2.1

วิทยาเขตภาค

เมื่อพิจารณา

จำนวน 3 ด้าน

มหาจุฬาลงกร

การดำเนินงาน

เฉียงเหนือ ดั

ทำนุบำรุงศิลปะ

S.D.=55) และ

2.2 ร

วิทยาเขตภาค

=3.11, S.D.=5

ระดับมาก จำ

จะเห็นว่า ข้อที่

รูปแบบการสอ

สื่อที่ทันสมัยปร

ษาปริทรรศน์

เรื่องมือที่ใช้

แนวทางการ

ว วิทยาเขต

บสถานภาพ

ว และแบบ

จุฬาลงกรณ์

ประมาณค่า

ตามภารกิจ

เบสัสมภาษณ์

ลงกรณราช

บบสอบถาม

ถามโดยการ

งานเกี่ยวกับ

าชวิทยาลัย

รดำเนินงาน

ามตำแหน่ง

รดำเนินงาน

กเฉียงเหนือ

าเขต พบว่า

ยละ 22.00)

การศึกษาปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหา การดำเนินงานตามภารกิจ...

๑๓๑

วิทยาเขตนครราชสีมา (ร้อยละ 19.00) วิทยาเขตอุบลราชธานี (ร้อยละ 17.00) ตามลำดับ ส่วนวิทยาเขตสุรินทร์มีจำนวนน้อยที่สุด (ร้อยละ 15.00)

1.2 กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารและอาจารย์ จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า ส่วนใหญ่เป็นอาจารย์ (ร้อยละ 59.00) ที่เหลือเป็นผู้บริหาร (ร้อยละ 41.00)

1.3 กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารและอาจารย์ จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย พบว่า ส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำงาน สูงกว่า 10 ปี (ร้อยละ 55.00) รองลงมา มีประสบการณ์การทำงาน 5-10 ปี (ร้อยละ 30.00) ส่วนผู้บริหารและอาจารย์ที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี มีจำนวนน้อยที่สุด (ร้อยละ 15.00)

2. ระดับปัญหาการดำเนินงานตามภารกิจมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2.1 ระดับปัญหาการดำเนินงานตามภารกิจมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.37$, S.D.=.44) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากจำนวน 1 ด้าน และอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 3 ด้าน เมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจะเห็นว่าปัญหาการดำเนินงานตามภารกิจมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหา การดำเนินงานตามภารกิจมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการวิจัยมากที่สุด ($\bar{X}=3.76$, S.D.=.63) ส่วนอันดับรองลงมาได้แก่ ด้านการ ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ($\bar{X}=3.46$, S.D.=.59) ด้านการบริการวิชาการแก่ชุมชน ($\bar{X}=3.36$, S.D.=.55) และด้านการจัดการศึกษา ($\bar{X}=3.11$, S.D.=.50) ตามลำดับ

2.2 ระดับปัญหาการดำเนินงานตามภารกิจมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการจัดการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.11$, S.D.=.50) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางจำนวน 11 ข้อ อยู่ใน ระดับมาก จำนวน 1 ข้อ และอยู่ในระดับน้อย จำนวน 1 ข้อ และเมื่อเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย จะเห็นว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยปัญหาการดำเนินงานตามภารกิจมหาวิทยาลัยสูงสุดคือ ข้อที่เกี่ยวกับ รูปแบบการสอนเน้นแบบบรรยายมากเกินไป ($\bar{X}=3.56$, S.D.=.87) รองลงมาได้แก่ ข้อขาด สื่อที่ทันสมัยประกอบการเรียนการสอน ($\bar{X}=3.48$, S.D.=1.04) และข้อที่เกี่ยวกับเอกสาร

ประกอบการเรียนการสอนมีไม่เพียงพอต่อจำนวนนิสิต ($\bar{X}=3.43$, S.D.=.94) ส่วนข้อที่ค่าเฉลี่ยระดับปัญหาการดำเนินงานตามภารกิจมหาวิทยาลัยต่ำที่สุดคือ ข้อที่เกี่ยวกับอาจารย์ประจำ มีผู้คิดว่าเกินมาตรฐานอุดมศึกษา ($\bar{X}=3.42$, S.D.=.91)

2.3 ระดับปัญหาการดำเนินงานตามภารกิจมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือด้านการวิจัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.76$, S.D.=.63) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ และเมื่อเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจะเห็นว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยปัญหาการดำเนินงานตามภารกิจมหาวิทยาลัยสูงสุดคือ ข้อที่เกี่ยวกับงบประมาณสำหรับการทำวิจัยไม่เพียงพอ ($\bar{X}=3.89$, S.D.=.97) รองลงมาได้แก่ ข้อที่เกี่ยวกับผู้บริหารและอาจารย์ขาดความชำนาญในการวิจัย ($\bar{X}=3.84$, S.D.=.86) และข้อที่เกี่ยวกับผู้บริหารและอาจารย์ขาดประสบการณ์ในการทำวิจัย ($\bar{X}=3.81$, S.D.=.82) ส่วนข้อที่ค่าเฉลี่ยระดับปัญหาการดำเนินงานตามภารกิจมหาวิทยาลัยต่ำที่สุดคือ ข้อที่เกี่ยวกับผู้บริหารและอาจารย์มีภาระในการบริหารและการสอนมากเกินไป ($\bar{X}=3.60$, S.D.=.84)

2.4 ระดับปัญหาการดำเนินงานตามภารกิจมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการบริการวิชาการแก่ชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.76$, S.D.=.63) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก จำนวน 3 ข้อ และอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 6 ข้อ เมื่อเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจะเห็นว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยปัญหาการดำเนินงานตามภารกิจมหาวิทยาลัยสูงสุดคือ ข้อที่เกี่ยวกับมหาวิทยาลัยได้รับงบประมาณสนับสนุนการบริการวิชาการแก่ชุมชนไม่เพียงพอ ($\bar{X}=3.75$, S.D.=.93) รองลงมาได้แก่ ข้อที่เกี่ยวกับผู้บริหารและอาจารย์ที่ดูแลรับผิดชอบการบริการวิชาการแก่ชุมชนมีจำนวนน้อย ($\bar{X}=3.56$, S.D.=.82) และข้อที่เกี่ยวกับผู้บริหารและอาจารย์มีภาระหลักด้านการสอนและงานอื่น ๆ มากเกินไป ($\bar{X}=3.54$, S.D.=.85) ส่วนข้อที่ค่าเฉลี่ยระดับปัญหาการดำเนินงานตามภารกิจมหาวิทยาลัยต่ำที่สุดคือ ข้อที่เกี่ยวกับผู้บริหารและอาจารย์ขาดความเข้าใจในการดำเนินงานด้านการบริการวิชาการแก่ชุมชน ($\bar{X}=3.09$, S.D.=.83)

2.5 ระดับปัญหาการดำเนินงานตามภารกิจวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.46$, S.D.=.59) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก จำนวน 5 ข้อ

และอยู่ในระดับปัญหาการดำเนินงานประมาณสนได้แก่ ข้อที่เกี่ยวกับวัฒนธรรม (\bar{X} ทำนุบำรุงศิลปตามภารกิจมหาวิทยาลัย

3. การบริหารวิทยาลัย

3.1

มหาจุ

และอาจารย์ ได

3.2

มหาจุ

ศึกษาระหว่างผู้พิจารณาเป็นรายการเรียนการสอนระดับ .05 ซึ่งใ

3.3

มหาจุฬาลงกรณและอาจารย์ ไดทุกข้อไม่แตกต่าง

ข้อที่ค่าเฉลี่ย
อาจารย์ประจำ

มหาวิทยาลัย
76, S.D.=.63)

ค่าเฉลี่ยจะเห็น
ข้อที่เกี่ยวกับ
ข้อที่เกี่ยวกับ

ข้อที่เกี่ยวกับ
นข้อที่ค่าเฉลี่ย
ผู้บริหารและ

มหาวิทยาลัย
มอยู่ในระดับ
าก จำนวน 3
เห็นว่า ข้อที่มี
มหาวิทยาลัย
'5, S.D.=.93)

ากการแก้ชุมชน
เยี่ยมภาระหลัก
งัยระดับปัญหา
ะอาจารย์ขาด
)=.83)

ณมหาวิทยาลัย
วมอยู่ในระดับ
จำนวน 5 ข้อ

และอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 6 ข้อ เมื่อเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจะเห็นว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ย
ปัญหาการดำเนินงานตามภารกิจมหาวิทยาลัยสูงสุดคือ ข้อที่เกี่ยวกับมหาวิทยาลัยได้รับ
งบประมาณสนับสนุนการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมไม่เพียงพอ ($\bar{X}=3.94$, S.D.=.88) รองลงมา
ได้แก่ ข้อที่เกี่ยวกับมหาวิทยาลัยไม่มีสถานที่ที่เหมาะสมสำหรับงานด้านการทำนุบำรุงศิลป
วัฒนธรรม ($\bar{X}=3.64$, S.D.=.1.04) และข้อที่เกี่ยวกับผู้บริหารและอาจารย์ขาดแรงจูงใจในการ
ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ($\bar{X}=3.63$, S.D.=.86) ส่วนข้อที่ค่าเฉลี่ยระดับปัญหาการดำเนินงาน
ตามภารกิจมหาวิทยาลัยต่ำที่สุดคือ ข้อที่เกี่ยวกับผู้บริหารและอาจารย์ขาดความซาบซึ้งในศิลป
วัฒนธรรม ($\bar{X}=3.02$, S.D.=.99)

3. การเปรียบเทียบระดับปัญหาการดำเนินงานตามภารกิจมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามตำแหน่ง

3.1 การเปรียบเทียบระดับปัญหาการดำเนินงานตามภารกิจมหาวิทยาลัย

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ระหว่างผู้บริหาร
และอาจารย์ โดยรวมไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า
ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05 เช่นกัน

3.2 การเปรียบเทียบระดับปัญหาการดำเนินงานตามภารกิจมหาวิทยาลัย

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการจัดการ
ศึกษาระหว่างผู้บริหารและอาจารย์ โดยรวมไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05 และเมื่อ
พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05 ส่วนข้อเอกสารประกอบ
การเรียนการสอนมีไม่เพียงพอต่อจำนวนนิสิต มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .05 ซึ่งในข้อที่แตกต่างกันนี้จะเห็นว่าผู้บริหารมีปัญหาอยู่ในระดับมากกว่าอาจารย์

3.3 การเปรียบเทียบระดับปัญหาการดำเนินงานตามภารกิจมหาวิทยาลัย

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการวิจัยระหว่างผู้บริหาร
และอาจารย์ โดยรวมไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า
ทุกข้อไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05 เช่นกัน

3.4 การเปรียบเทียบระดับปัญหาการดำเนินงานตามภารกิจมหาวิทยาลัย	สามารถนำ
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการบริการ	เหมาะสมตริ
วิชาการแก่ชุมชน ระหว่างผู้บริหารและอาจารย์ โดยรวมไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05	4.2
และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05 ส่วนข้อ	๔
มหาวิทยาลัยมีระยะเวลาในการดำเนินงานบริการวิชาการแก่ชุมชนน้อย มีความแตกต่างกัน	ควรจัดตั้งกอง
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งในข้อที่แตกต่างกันนี้จะเห็นว่าอาจารย์มีปัญหาอยู่ใน	การจูงใจแก่ผู้
ระดับมากกว่าผู้บริหาร	4
3.5 การเปรียบเทียบระดับปัญหาการดำเนินงานตามภารกิจมหาวิทยาลัย	ในการแก้ปัญหา
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการทำนุบำรุง	พัฒนาอาจารย์
ศิลปวัฒนธรรม ระหว่างผู้บริหารและอาจารย์ โดยรวมไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05 และ	4.3
เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05 ส่วนข้อมหาวิทยาลัย	4
ได้รับงบประมาณสนับสนุนการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมไม่เพียงพอ มีความแตกต่างกันอย่าง	เพียงพอ แนว
มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งในข้อที่แตกต่างกันนี้จะเห็นว่าผู้บริหารมีปัญหาอยู่ในระดับ	ทำวิจัยเพื่อหา
มากกว่าอาจารย์	4.
4. แนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินงานตามภารกิจมหาวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์	มีจำนวนน้อย
ราชภัฏวไลยอลงกรณ์ วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ในการบริการวิ
จากการดำเนินการสัมภาษณ์แนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินงานตามภารกิจ	มีส่วนร่วมในกา
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แนวทาง	4.4 i
ในการแก้ปัญหาการดำเนินงานตามภารกิจมหาวิทยาลัยดังนี้	4.
4.1 ปัญหาด้านการจัดการศึกษา	ไม่เพียงพอ แ
4.1.1 รูปแบบการสอนเน้นแบบบรรยายมากเกินไป แนวทางในการแก้ปัญหาคือ	การวิจัย การฝึ
ผู้สอนควรได้รับการอบรมเพื่อเพิ่มเทคนิคการสอนแบบต่าง ๆ สอนให้นิสิตได้มีส่วนร่วม เช่น	4.
ใช้คำถาม การจัดกลุ่ม การสร้างแรงจูงใจในการเรียน เป็นต้น จัดกิจกรรมการเรียน	วัฒนธรรม แนว
การสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม	เพื่อประสานคว
4.1.2 ขาดสื่อที่ทันสมัยประกอบการเรียนการสอน แนวทางในการแก้ปัญหาคือ	
ควรมีการจัดหาทุนสำหรับผลิตสื่อการเรียนการสอนเพิ่มขึ้น พัฒนาสื่อเก่าที่มีอยู่ให้มีคุณภาพ	

ล้วย
การบริการ
สำคัญ .05
05 ส่วนข้อ
แตกต่างกัน
ปัญหาอยู่ใน

สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้ ต้องมีการพัฒนาอาจารย์ให้รู้จักผลิตสื่อ และจัดหาสื่อที่เหมาะสมเตรียมไว้ให้ผู้สอน

4.2 ปัญหาด้านการวิจัย

4.2.1 งบประมาณสำหรับการทำวิจัยไม่เพียงพอ แนวทางในการแก้ปัญหาคือ ควรจัดตั้งกองทุนวิจัยขึ้น สร้างจิตสำนึกแก่บุคลากรในการทำวิจัย ควรเพิ่มงบประมาณเพื่อเป็นการจูงใจแก่ผู้ทำวิจัย และการสร้างเครือข่ายวิจัยกับสถาบันอื่น

4.2.2 ผู้บริหารและอาจารย์ขาดประสบการณ์และความชำนาญในการวิจัย แนวทางในการแก้ปัญหาคือ ควรรวบรวมหรือแสวงหาอาจารย์ที่มีความรู้ด้านการวิจัย หมั่นอบรมและพัฒนาอาจารย์ ส่งเสริมให้มีการสร้างทีมงานวิจัย และจัดให้มีเครือข่ายในการวิจัย

4.3 ปัญหาด้านการบริการวิชาการแก่ชุมชน

4.3.1 มหาวิทยาลัยได้รับงบประมาณสนับสนุนการบริการวิชาการแก่ชุมชนไม่เพียงพอ แนวทางในการแก้ปัญหาคือ ควรมีการระดมทุนหรือจัดตั้งกองทุน จัดอบรม สัมมนา ทำวิจัยเพื่อหารายได้ และสร้างเครือข่ายร่วมกับคณะสงฆ์ในการหาทุน

4.3.2 ผู้บริหารและอาจารย์ที่ดูแลรับผิดชอบการบริการวิชาการแก่ชุมชนมีจำนวนน้อย แนวทางในการแก้ปัญหาคือ สนับสนุนส่งเสริมให้อาจารย์กับนิสิตร่วมกันทำงานในการบริการวิชาการแก่ชุมชน ระดมบุคลากรในวิทยาเขตมาร่วมกันทำงาน และให้องค์กรนิสิตมีส่วนร่วมในการทำงาน

4.4 ปัญหาด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

4.4.1 มหาวิทยาลัยได้รับงบประมาณสนับสนุนการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมไม่เพียงพอ แนวทางในการแก้ปัญหาคือ ควรหารายได้เพิ่มเติม การให้บริการวิชาการ การวิจัย การฝึกอบรม สัมมนาให้แก่หน่วยงานต่าง ๆ ประหยัดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น

4.4.2 มหาวิทยาลัยไม่มีสถานที่ที่เหมาะสมสำหรับงานด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม แนวทางในการแก้ปัญหาคือ จัดตั้งหน่วยงานเป็นเอกเทศ มีสำนักงานในการดำเนินงาน เพื่อประสานความร่วมมือและเป็นแหล่งของข้อมูลข่าวสาร

ล้วย
การทำนุบำรุง
สำคัญ .05 และ
มหาวิทยาลัย
ต่างกันอย่าง
อยู่ในระดับ

จุฬาลงกรณ์

ตามภารกิจ
ได้แนวทาง

แก้ปัญหาคือ
วนร่วม เช่น
เรียน

แก้ปัญหาคือ
ให้มีคุณภาพ

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานตามภารกิจของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ของผู้บริหารและอาจารย์ มีประเด็นที่จะนำมาอภิปรายดังนี้

1. ระดับปัญหาการดำเนินงานตามภารกิจมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ สัมพันธ์ เย็นสำราญ (2535) ที่ได้วิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ภารกิจของมหาวิทยาลัยสงฆ์ ที่พบว่ามหาวิทยาลัยสงฆ์ในประเทศไทย ได้ดำเนินงานที่ต่อเนื่องและเด่นชัด ซึ่งนับเป็นภารกิจของมหาวิทยาลัยด้านต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของสถาบันโดยไม่มีปัญหาและอุปสรรคขัดข้องใด ๆ และนอกจากนี้ยังมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาวิเชียร ปญญาวชิโร (2534) ได้ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทและหน้าที่ของมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พบว่า มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยได้ทำงานตามบทบาทและหน้าที่เป็นที่น่าพอใจ โดยเฉพาะในด้านการเรียนการสอน การเผยแผ่ความรู้ และส่งเสริมวัฒนธรรมของชาติ และการสนองงานคณะสงฆ์และประเทศชาติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตต่าง ๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือนั้น ยังคงมีปัญหาต่าง ๆ ในการปฏิบัติตามภารกิจของมหาวิทยาลัยอยู่แต่ไม่มากนัก อยู่ในระดับที่สามารถดำเนินการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในการปฏิบัติภารกิจของมหาวิทยาลัยให้ลุล่วงไปได้

ซึ่งจากผลการวิจัยพบว่า ปัญหาด้านการจัดการศึกษามีค่าเฉลี่ยของระดับปัญหาน้อยที่สุด อันเกิดจากการจัดการศึกษาในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยนั้น ได้รับความร่วมมือจากมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ในจังหวัดที่วิทยาเขตตั้งอยู่ให้การช่วยเหลือและสนับสนุน ในด้านนี้ ส่วนด้านการบริการวิชาการแก่สังคมและด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมที่มีปัญหาการดำเนินงานที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าด้านการจัดการศึกษานั้น เป็นเพราะมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตต่าง ๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ยังดำเนินงานตามภารกิจด้านการบริการวิชาการแก่สังคมและด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมค่อนข้างน้อย และยัง

ไม่มีความพร้อมในการดำเนินงานนัก จึงทำให้ประสบปัญหาการดำเนินงานด้านเหล่านี้อยู่ในระดับปานกลาง

2. ระดับปัญหาการดำเนินงานตามภารกิจมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการวิจัยอยู่ในระดับมาก และข้อคำถามด้านการวิจัยทุกข้ออยู่ในระดับมาก ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาวิเชียร ปญญาวิชโร (2534) ได้ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทและหน้าที่ของมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พบว่า

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยได้ทำงานตามบทบาทและหน้าที่ด้านการศึกษาค้นคว้าวิจัยอยู่ในระดับพอใช้ ทั้งนี้เป็นเพราะว่าการดำเนินงานตามภารกิจมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการวิจัย เป็นการดำเนินงานที่มหาวิทยาลัย

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยทำได้น้อยที่สุดและมีความชำนาญการน้อยที่สุด เนื่องจากจุดเน้นของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยคือ การจัดการเรียนการสอนในด้านวิชาการทางพระพุทธศาสนาเป็นหลัก การวิจัยหรือวิเคราะห์ส่วนใหญ่เป็นเรื่องของหลักธรรมคำสอนไม่ใช่เรื่องของการวิจัยที่มุ่งแก้ปัญหาหรือมุ่งเน้นพัฒนา และบุคลากรส่วนใหญ่จบการศึกษาเกี่ยวกับศาสนาและปรัชญาที่เน้นศึกษาในเชิงวิเคราะห์เอกสาร ไม่ได้เน้นการเรียนเกี่ยวกับการทำวิจัยมากนัก ทำให้ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับทำวิจัยมีน้อย มีบุคลากรเพียงบางกลุ่มที่มีความสนใจในการทำวิจัย ซึ่งส่วนใหญ่จะจบการศึกษาในประเทศซึ่งได้มีโอกาสในการเรียนรู้และทำวิจัย นอกจากนี้ยังมีการพึ่งพิงบุคลากรภายนอกมาช่วยในการทำวิจัยในบางวิทยาเขต ดังนั้นปัญหาการดำเนินการตามภารกิจของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการวิจัยจึงมีปัญหายุ่งยากอยู่ในระดับมาก และในข้อคำถามต่าง ๆ ก็มีปัญหายุ่งยากอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน ไม่ว่าจะเป็นข้อเกี่ยวกับผู้บริหารและอาจารย์ขาดความชำนาญในการวิจัย ข้อเกี่ยวกับผู้บริหารและอาจารย์ขาดความรู้ในกระบวนการทำวิจัย ข้อเกี่ยวกับผู้บริหารและอาจารย์ให้ความสนใจในการทำวิจัยน้อย ข้อเกี่ยวกับผู้บริหารและอาจารย์ขาดประสบการณ์ในการทำวิจัย ข้อเกี่ยวกับผู้บริหารและอาจารย์ไม่มีเวลาในการทำวิจัย ข้อเกี่ยวกับผู้บริหารและอาจารย์มีภาระในการบริหารและการสอนมากเกินไป และข้อเกี่ยวกับงบประมาณสำหรับการทำวิจัยไม่เพียงพอ

มหาจุฬาลง
มีประเด็นที่
ราชวิทยาลัย
จารย์เป็น
ว่าส่วนใหญ่
35) ที่ได้วิจัย
ประเทศไทย
ที่สอดคล้อง
จากนี้ยังมี
เรื่อง บทบาท
ลัยได้ทำงาน
งยแผ่ความรู้
ทั้งนี้อาจเป็น
คะวันออก
แต่ไม่มากนัก
มหาวิทยาลัย
บปัญหาน้อย
ัจยนั้น ได้รับ
และสนับสนุน
รมที่มีปัญหา
าลัยมหาจุฬา
นตามภารกิจ
น้อย และยัง

3. ระดับปัญหาการดำเนินงานตามภารกิจมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในข้อที่อยู่ในระดับมาก ประกอบไปด้วย

3.1 ด้านการจัดการศึกษา ในข้อรูปแบบการสอนเน้นแบบบรรยายมากเกินไป ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธงชัย เจริญนนท์ (2544) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขต ร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด อาจารย์ยังใช้วิธีสอนแบบบรรยาย มีปัญหาระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การที่อาจารย์มีรูปแบบการสอนเน้นแบบบรรยายมากเกินไปนั้นเกิดจากความถนัดของผู้สอนที่ถูกปลูกฝังหรือเคยศึกษาเล่าเรียนมาในระบบบรรยาย ทั้งในระหว่างที่เคยเรียนในระบบการศึกษาสงฆ์และระบบการศึกษาทางโลกในระดับมหาวิทยาลัย ตลอดทั้งผู้สอนเอง ส่วนใหญ่ไม่ได้รับการศึกษาในระบบของวิชาชีพรู จึงมีปัญหาในการถ่ายทอดความรู้ สร้างความสนใจและกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายไม่ได้

3.2 ด้านการบริการวิชาการแก่ชุมชน ในข้อผู้บริหารและอาจารย์มีภาระหลักด้านการสอนและงานอื่น ๆ มากเกินไป มหาวิทยาลัยได้รับงบประมาณสนับสนุนการบริการวิชาการแก่ชุมชนไม่เพียงพอ ผู้บริหารและอาจารย์ที่ดูแลรับผิดชอบการบริการวิชาการแก่ชุมชนมีจำนวนน้อย สอดคล้องกับรายงานประจำปี พ.ศ. 2545 ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. สำนักงานอธิการบดี. กองแผนงาน. 2545 : 7) ที่ว่ามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยมีปัญหาด้านงานบริการวิชาการแก่สังคมเกี่ยวกับงบประมาณที่ได้รับอุดหนุนบางโครงการ ไม่เพียงพอต่อการดำเนินงานที่กำหนดไว้ ทำให้ส่วนงานที่รับผิดชอบต้องจัดหางบประมาณเพิ่มเติม และขาดแคลนบุคลากร ผู้มีความรู้ความสามารถในการดำเนินงานบางโครงการ ทำให้การดำเนินงานบางโครงการไม่บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ต้องการ ทั้งนี้เป็นเพราะว่ามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยให้ความสำคัญในการบริการวิชาการแก่ชุมชนอยู่ในอันดับรองลงไป น้อยกว่าการจัดการเรียนการสอน และไม่มีหน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบโดยตรง ซึ่งในส่วนกลางนั้นมีหน่วยงานดูแลที่ชัดเจน

ในคำ
ชุมชนจะอยู่ใน
3 งาน ประ
ซึ่งในหลาย
ในการดูแล 1
และอาจารย์
กับนิสิต ต่าง
หลายวิชา

3.3
สำหรับงานด้
ศิลปวัฒนธรรม
วัฒนธรรมไม่
ในการทำนุบ
วัฒนธรรม ส
ราชวิทยาลัย
2545 : 8) ที่
วัฒนธรรม มี
ทำงานในด้
ยังไม่เป็นระบบ
ทั้งนี้เป็นเพราะ
การทำนุบำรุง
ฝ่าย การจัดที่
ในส่วนต่าง ๆ
ของไม่มีสถาน
การทำนุบำรุง
ได้รับงบประมาณ

ภาชวิทยาลัย

เกินไป ซึ่งมี
ปัญหาและ
ย วิทยาเขต
ราชวิทยาลัย
กึ่งนี้อาจเป็น
ากความถนัด
างที่เคยเรียน
ทั้งผู้สอนเอง
รู้ สร้างความ

ระหลักด้าน
ริการวิชาการ
การแก่ชุมชน
กาจุฬาลงกรณ
กองแผนงาน.
ริการวิชาการ
รดำเนินงานที่
เคลนบุคลากร
บางโครงการ
าลัยมหาจุฬา
มดับรองลงไป
ึ่งในส่วนกลาง

ในด้านการบริการวิชาการแก่ชุมชนนี้ แต่ในส่วนของวิทยาเขต งานบริการวิชาการแก่ชุมชนจะอยู่ในส่วนของสำนักวิชาการในฝ่ายวิชาการและวิจัย ซึ่งฝ่ายนี้มีหน้าที่ในการดูแลงาน 3 งาน ประกอบไปด้วยงานมาตรฐานการศึกษา งานวิจัย และงานบริการวิชาการแก่ชุมชน ซึ่งในหลาย ๆ วิทยาเขตยังไม่มีเจ้าหน้าที่ในฝ่ายนี้ จึงทำให้การดำเนินงานขาดเจ้าภาพหลักในการดูแล บางครั้งต้องดึงเอาอาจารย์ในสายวิชาการมาช่วยทำงานในหน้าที่นี้ ทำให้ผู้บริหารและอาจารย์มีภาระในงานอื่น ๆ มากเกินไป อีกทั้งอาจารย์ยังมีจำนวนอาจารย์ที่น้อยเมื่อเทียบกับนิสิต ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานอุดมศึกษา จึงทำให้ต้องรับภาระในการสอนมากขึ้นและมีจำนวนหลายวิชา

3.3 ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ในข้อมหาวิทยาลัยไม่มีสถานที่ที่เหมาะสมสำหรับงานด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยไม่มีการรวบรวมข้อมูลการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมอย่างเป็นระบบ มหาวิทยาลัยได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และผู้บริหารและอาจารย์ขาดแรงจูงใจในการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม สอดคล้องกับรายงานประจำปี พ.ศ. 2545 ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. สำนักงานอธิการบดี. กองแผนงาน. 2545 : 8) ที่ว่า มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยมีปัญหาด้านงานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม มีปัญหาเกี่ยวกับส่วนงานที่รับผิดชอบด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมยังไม่ชัดเจน ทำให้งานในด้านนี้มีจำนวนน้อยมาก การรวบรวมสถิติข้อมูลด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมยังไม่เป็นระบบ จึงทำให้งานในด้านนี้กระจัดกระจายอยู่ตามส่วนงานต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย ทั้งนี้เป็นเพราะว่าในระดับวิทยาเขตของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยนั้น งานด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมไม่มีอยู่ในโครงสร้างในการแบ่งงานในระดับสำนักหรือระดับฝ่าย การจัดทำโครงการดังกล่าวแต่ละครั้งจะกระทำในนามวิทยาเขต โดยดึงบุคลากรที่สังกัดในส่วนต่าง ๆ มาร่วมกันทำ โดยขาดเจ้าภาพหลัก จึงก่อให้เกิดปัญหาอยู่ในระดับมากในด้านของไม่มีสถานที่ที่เหมาะสม เพราะไม่มีหน่วยงานด้านนี้ในระดับวิทยาเขต ไม่มีการรวบรวมข้อมูลการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมอย่างเป็นระบบ เพราะไม่มีเจ้าภาพเป็นหลักในการจัดทำและดูแลได้รับงบประมาณสนับสนุนไม่เพียงพอ เพราะมหาวิทยาลัยยังให้ความสำคัญน้อย ไม่ได้รับ

การสนับสนุนจากภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพราะขาดบุคคลภายในวิทยาเขตทำหน้าที่ติดต่อประสานงาน และผู้บริหารและอาจารย์ขาดแรงจูงใจในการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม เพราะไม่มีโรงงานในหน้าที่หลัก จึงทำให้ปัญหาในการดำเนินงานตามภารกิจของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในข้อดังกล่าวอยู่ในระดับมาก

4. การเปรียบเทียบระดับปัญหาการดำเนินงานตามภารกิจมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ระหว่างผู้บริหารและอาจารย์ โดยภาพรวม รายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งเอาไว้ว่า ผู้บริหารและอาจารย์มีปัญหาการดำเนินงานตามภารกิจของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือแตกต่างกัน และการเปรียบเทียบในรายข้อนั้น ส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05 ซึ่งมีความใกล้เคียงกับงานวิจัยของ พระมหาณรงค์ พันสั้นเทียะ (2540) ที่พบว่า นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาจากสถานศึกษาเดิมสังกัดหน่วยงานต่างกัน มีปัญหาไม่แตกต่างกัน และนอกจากนี้ยังมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศกุนตลา ทานอก และคณะ (2546) ที่พบว่า ปัญหาการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมาของอาจารย์ที่เป็นพระภิกษุและฆราวาส โดยรวมไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า บุคลากรของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยนั้น โดยสถานะเดิมแล้วผู้บริหารหรือผู้สอนไม่มีความแตกต่างกัน เนื่องจากผู้บริหารนั้นก็ต้องมีตำแหน่งเป็นอาจารย์ มีความรู้ในส่วนพื้นฐานที่ไม่แตกต่างกันมากนัก และการก้าวขึ้นมาเป็นผู้บริหารนั้นก็เป็นการขึ้นมาเป็นตามวาระ เมื่อครบวาระก็มีการสรรหาใหม่ จะมีความแตกต่างกันบ้างตรงหน้าที่ที่ได้รับผิดชอบ กล่าวคือ ผู้บริหารนั้นเวลาส่วนใหญ่จะใช้ในการบริหาร ส่วนงานสอนก็ลดน้อยลงตามสัดส่วน ในขณะที่ผู้สอนนั้นจะมีชั่วโมงที่สอนมากกว่า ดังนั้นจึงทำให้ระดับปัญหาการดำเนินงานตามภารกิจมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ระหว่างผู้บริหารและอาจารย์ โดยรวม รายด้าน และรายข้อ ส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05

5. การเปรียบเทียบระดับปัญหาการดำเนินงานตามภารกิจมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ระหว่างผู้บริหารและอาจารย์

ด้านการจัด
ด้านการทำ
ศิลปวัฒนธรรม
ที่แตกต่างกั
ของ พระม
ของมหาวิท
และมีเอกส
ในข้อเอกส
ส่วนใหญ่ใน
ประกอบการ
ได้รับบประ
มากกว่าอาจ
เป็นหน้าที่ช
ภายนอก แ
วัฒนธรรมเท
จึงมีความแต

6. กา
ลงกรณราช
ด้านการบริก
วิชาการแก่ช
แตกต่างกันนี้
ประมวล ต้น
ต่อการปฏิบัติ
ไม่เพียงพอต่อ
มหาวิทยาลัย
มหาวิทยาลัย

าเขตทำหน้าที่
ลพัฒนาธรรม
งมหาวิทยาลัย

าลัยมหาจุฬา
รและอาจารย์
งกับสมมติฐาน
มหาวิทยาลัย
กัน และการ
มใกล้เคียงกับ
การศึกษาจาก
กนี้ยังมีความ
ปัญหาการจัด
นครราชสีมา
คัญ .05 ทั้งนี้
โดยสถานะเดิม
นึ่งเป็นอาจารย์
เรนนั้นก็เป็นการ
บ่างตรงหน้าที่
งานสอนก็ลด
ให้ระดับปัญหา
ภาคตะวันออกเฉียง
ไม่แตกต่างกัน

าลัยมหาจุฬา
รและอาจารย์

ด้านการจัดการศึกษา ในข้อเอกสารประกอบการเรียนการสอนมีไม่เพียงพอต่อจำนวนนิสิต
ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ในข้อมหาวิทยาลัยได้รับงบประมาณสนับสนุนการทำนุบำรุง
ศิลปวัฒนธรรมไม่เพียงพอ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งในข้อ
ที่แตกต่างกันนี้จะเห็นว่าผู้บริหารมีปัญหาอยู่ในระดับมากกว่าอาจารย์ สอดคล้องกับงานวิจัย
ของ พระมหาเจิม สุวโจ (2540 : 15-19) ที่พบว่า ปัญหาการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา
ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มีแต่หลักสูตรแต่ไม่มีตำราประกอบหลักสูตร
และมีเอกสารและตำราทางวิชาการไม่เพียงพอกับการศึกษาค้นคว้า ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า
ในข้อเอกสารประกอบการเรียนการสอนมีไม่เพียงพอต่อจำนวนนิสิตนั้น เกิดจากผู้บริหารมีเวลา
ส่วนใหญ่ในการทำงานในหน้าที่ของการบริหาร เวลาที่จะใช้ในการจัดทำและจัดเตรียมเอกสาร
ประกอบการเรียนการสอนมีน้อยกว่าอาจารย์ จึงทำให้มีปัญหาที่มากกว่า ส่วนข้อมหาวิทยาลัย
ได้รับงบประมาณสนับสนุนการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมไม่เพียงพอทำให้ผู้บริหารมีปัญหา
มากกว่าอาจารย์นั้น เกิดจากการต้องรับผิดชอบในการดูแลงานด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
เป็นหน้าที่ของผู้บริหารที่ต้องจัดหางบประมาณมาดำเนินการ ซึ่งส่วนใหญ่จะใช้งบประมาณ
ภายนอก แต่อาจารย์ส่วนใหญ่จะทำหน้าที่เพียงคอยช่วยจัดทำงานในการทำนุบำรุงศิลป
วัฒนธรรมเท่าที่ได้รับคำสั่ง ไม่ต้องจัดหางบประมาณจึงมีปัญหาน้อยกว่า ดังนั้นใน 2 ข้อดังกล่าว
จึงมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6. การเปรียบเทียบระดับปัญหาการดำเนินงานตามภารกิจมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ระหว่างผู้บริหารและอาจารย์
ด้านการบริการวิชาการแก่ชุมชน ในข้อมหาวิทยาลัยมีระยะเวลาในการดำเนินงานบริการ
วิชาการแก่ชุมชนน้อย มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งในข้อที่
แตกต่างกันนี้จะเห็นว่าอาจารย์มีปัญหาอยู่ในระดับมากกว่าผู้บริหาร สอดคล้องกับงานวิจัยของ
ประมวล ดันยะ และคณะ (2546 : 6-12) ที่พบว่า บุคลากรมหาวิทยาลัยจำนวนไม่เพียงพอ
ต่อการปฏิบัติงานตามภารกิจของมหาวิทยาลัย และงบประมาณที่รัฐจัดสรรให้มีจำนวนน้อย
ไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การระดับปัญหาการดำเนินงานตามภารกิจ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในข้อ
มหาวิทยาลัยมีระยะเวลาในการดำเนินงานบริการวิชาการแก่ชุมชนน้อย มีความแตกต่างกัน

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และอาจารย์มีปัญหาอยู่ในระดับมากกว่าผู้บริหารนั้น เนื่องจากว่าอาจารย์นั้นมีการะในการสอนมาก ซึ่งไม่สามารถแบ่งเวลาในการไปทำหน้าที่ในงานบริการวิชาการแก่ชุมชนได้อย่างเต็มที่ และในการบริการวิชาการแก่ชุมชนนั้น ส่วนใหญ่ผู้บริหารมีโอกาสและบทบาทที่มากกว่าเนื่องจากเป็นที่ยอมรับของหน่วยงานต่าง ๆ มากกว่าอาจารย์ จึงทำให้พบว่าอาจารย์จำนวนมากไม่ได้ทำหน้าที่ในการให้บริการวิชาการแก่ชุมชน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยปัญหาการดำเนินงานตามภารกิจมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ควรดำเนินการแก้ปัญหาด้านการวิจัย เนื่องจากมีปัญหาในการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ด้วยการส่งเสริมและพัฒนาให้อาจารย์มีความรู้ และส่งเสริมให้อาจารย์ทำงานวิจัยมากขึ้น และจัดตั้งหน่วยงานเพื่อการวิจัยโดยเฉพาะให้ชัดเจน โดยมีบุคลากรรับผิดชอบโดยตรง จัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาและสนับสนุนบุคลากรในการทำวิจัย ตลอดทั้งการสร้างเครือข่ายเพื่อให้ได้แนวทางในการร่วมมือกันแลกเปลี่ยนระหว่างสถาบันอุดมศึกษา

1.2 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ควรดำเนินการแก้ปัญหาด้านการจัดการศึกษา เกี่ยวกับการสอนของอาจารย์ที่มีรูปแบบการสอนเน้นแบบบรรยายมากเกินไป ด้วยมีระบบการคัดเลือกอาจารย์ที่มีคุณภาพ และส่งเสริมให้อาจารย์มีเทคนิคการสอนที่ดี สามารถใช้วิธีการสอนในรูปแบบต่างที่ไม่เน้นการบรรยายมากเกินไป

1.3 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ควรดำเนินการแก้ปัญหาด้านการบริการวิชาการแก่ชุมชน เกี่ยวกับเรื่องผู้บริหารและอาจารย์ มีภาระหลักด้านการสอนและงานอื่น ๆ มากเกินไป มีผู้ดูแลรับผิดชอบการบริการวิชาการแก่ชุมชนมีจำนวนน้อย ด้วยการลดภาระด้านการบริหารและด้านการสอนลงตามความเหมาะสม

จัดตั้งหน่วยงาน
ภายนอกมา

1.4

ควรดำเนินการ
สำหรับงานด้าน
ยังไม่เป็นระบบ
สนับสนุนจาก
ทำนุบำรุงศิลปะ
จัดหาเจ้าหน้าที่
จัดเก็บข้อมูล

2. ข้อเสนอ

2.1

ราชวิทยาลัยใน
ทุกกลุ่ม เพื่อได้
มหาจุฬาลงกรณ

2.2

ราชวิทยาลัยใน
ความซาบซึ้ง
ดำเนินงานตาม

2.3

ราชวิทยาลัย
การวิจัยของมห
ต่อไป

2.4

ราชวิทยาลัย โ
ที่เป็นบรรพชิต

กษาปริทรรศน์

ผู้บริหารนั้น
ไปทำหน้าที่
นั้น ส่วนใหญ่
ๆ มากกว่า
รแก่ชุมชน

ราชวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์

กเฉียงเหนือ
ในระดับมาก
วิจัยมากขึ้น
โดยตรง จัดตั้ง
ข่ายเพื่อให้ได้

กเฉียงเหนือ
ยที่มีรูปแบบ
และส่งเสริม
การบรรยาย

กเฉียงเหนือ
และอาจารย์
การวิชาการ
วมเหมาะสม

การศึกษาปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหา การดำเนินงานตามภารกิจ...

๑๔๓

จัดตั้งหน่วยงานและหาเจ้าหน้าที่มาดูแลรับผิดชอบงานโดยตรง ตลอดถึงการจัดหางบประมาณ
ภายนอกมาสนับสนุนการบริการวิชาการแก่ชุมชน

1.4 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ควรดำเนินการแก้ปัญหาด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม เกี่ยวกับการไม่มีสถานที่ที่เหมาะสม
สำหรับงานด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม การรวบรวมข้อมูลการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
ยังไม่เป็นระบบ งบประมาณสนับสนุนการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมไม่เพียงพอ ไม่ได้รับการ
สนับสนุนจากภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้บริหารและอาจารย์ขาดแรงจูงใจในการ
ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ด้วยการสร้างแรงจูงใจแก่ผู้ที่รับผิดชอบงานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
จัดหาเจ้าหน้าที่มารับผิดชอบงานโดยตรง จัดหาเงินนอกงบประมาณมาดำเนินการ เพื่อให้มีการ
จัดเก็บข้อมูลเป็นระบบและมีสถานที่ที่ทำงานเหมาะสมกับการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาถึงปัญหาการดำเนินงานตามภารกิจมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัยในส่วนกลางและในทุกวิทยาเขต และศึกษาจากบุคลากรมหาวิทยาลัยในครอบคลุม
ทุกกลุ่ม เพื่อได้ข้อมูลถึงปัญหาการดำเนินงานตามภารกิจมหาวิทยาลัยที่ครอบคลุมมหาวิทยาลัย
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยทั้งหมด

2.2 ควรศึกษาถึงปัญหาการดำเนินงานตามภารกิจมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัยในเชิงคุณภาพ โดยเฉพาะด้านการวิจัยและด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม การขาด
ความซาบซึ้งของผู้บริหารและอาจารย์ เพื่อให้ได้ข้อมูลในเชิงลึก และนำมาใช้แก้ปัญหาการ
ดำเนินงานตามภารกิจมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

2.3 ควรศึกษาปัญหาการดำเนินงานตามภารกิจมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย โดยเน้นในด้านการวิจัย เพื่อวิเคราะห์หาปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาด้าน
การวิจัยของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อันจะนำไปสู่การแก้ปัญหาด้านการวิจัย
ต่อไป

2.4 ควรศึกษาถึงปัญหาการดำเนินงานตามภารกิจมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย โดยเปรียบเทียบในแต่ละวิทยาเขต เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างอาจารย์
ที่เป็นบรรพชิตกับคฤหัสถ์

เอกสารอ้างอิง

- กรมการศาสนา. (2545). รายงานกรมการศาสนาประจำปี 2545. กรุงเทพฯ : กรมการศาสนา.
- เกษม วัฒนชัย. (2544). แนวทางการปฏิรูปการศึกษาระดับอุดมศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : คณะกรรมการจัดทำแนวทางการปฏิรูปอุดมศึกษา.
- จำเริญรัตน์ เจือจันทร์. (2544). "สารัตถะสำคัญการอุดมศึกษา." วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล. 2 : 64.
- ชาย โพธิ์ลิลา. (2532). "หนึ่งศตวรรษแห่งการศึกษาของพระสงฆ์ไทย." ใน การสัมมนาทางวิชาการเรื่อง หนึ่งศตวรรษพระพุทธศาสนาในสังคมไทย. หน้า 9-10. กรุงเทพฯ : มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ทบวงมหาวิทยาลัย. (2535). พัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534). กรุงเทพฯ : ทบวงมหาวิทยาลัย.
- ธงชัย เจริญนนท์. (2544). ปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษานอกระบบ บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ธีระ สุธะบุตร. (2541). "บทบาทสถาบันอุดมศึกษาไทยในยุคโลกาภิวัตน์." ใน วิกฤตอุดมศึกษาไทยและทางออก : เอกภาพในเชิงนโยบายและการกระจายโอกาส. หน้า 86-87. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2535). การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ปฐม มณีโรจน์. (2532). "วิวัฒนาการและความเป็นอิสระของการจัดการอุดมศึกษาไทย." ใน ความเป็นอิสระในการบริหารงานมหาวิทยาลัยไทย : อดีต ปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต. หน้า 21-22. กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ประนอม ภูมิรัตนจรินทร์. (2534). การติดตามผลครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาอุดมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาอุดมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ประมวล ดันยะ

:

:

พจนานุกรมฉ

พระมหาเจิม

:

:

พระมหานรงค์

:

:

:

พระมหาบุญร่ว

:

พระมหาวิเชาว์

:

_____ (25

:

:

พระมหาอุทัย

:

"พระราชบัญญัติ

:

มนัส เกิดปรากฏ

:

มหาวิทยาลัยม

:

ลง

การศาสนา.
 ราชบัญญัติ
 แนวทางการ
 มหาวิทยาลัย
 สัมมนาทาง
 กรุงเทพฯ :
 530-2534).
 มหาวิทยาลัย
 ำอิสระการ
 มหาวิทยาลัย
 ตอุดมศึกษา
 หน้า 86-87.
 ศึกษาไทย."
 และแนวโน้ม
 เสตร์.
 ำอุดมศึกษา
 ำอุดมศึกษา

ประมวล ตันยะ และคณะ. (2546). แผนพัฒนาการศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 วิทยาเขตนครราชสีมา พ.ศ. 2547-2549. นครราชสีมา : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา. อัดสำเนา.

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. (2546). กรุงเทพฯ : นานมีบุคส์.

พระมหาเจิม สุวโจ. (2540). สรุปผลการวิจัยประเมินผลการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา
 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พุทธศักราช 2539. กรุงเทพฯ : สถาบัน
 วิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระมหาณรงค์ พันล้านเทียะ. (2544). ปัญหาการเรียนภาษาอังกฤษพื้นฐานของนักศึกษา
 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. รายงานการศึกษา
 ค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษานอกระบบ บัณฑิตศึกษา
 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

พระมหาบุญร่วม บุญญมโน. (กันยายน 2542). "ประวัติวิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ."
 พุทธจักร. 53(10) : 32-35.

พระมหาวิเชษฐ์ ปัญญาวิโร. (2534ก). บทบาทและหน้าที่ของมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
 กรุงเทพฯ : มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

_____. (2534ข). รายงานการวิจัยเรื่องบทบาทหน้าที่ของมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 ในทัศนะของอาจารย์พุทธศาสตร์บัณฑิต พระนิสิต และพระสังฆาธิการ. กรุงเทพฯ
 : สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระมหาอุทัย พุทธวงโส. (สิงหาคม 2509). "การศึกษาปริยัติธรรม." สังคมศาสตร์ปริทัศน์.
 ฉบับพิเศษ : 53-56.

"พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. 2540." (1 ตุลาคม 2540).
 ราชกิจจานุเบกษา. ฉบับกฤษฎีกา. เล่มที่ 114 ตอนที่ 51ก. หน้า 24-43.

มนัส เกิดปรังค์. (2527). พัฒนาการของมหาวิทยาลัยสงฆ์ในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์
 ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาอุดมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. คณะครุศาสตร์. (2543). 39 ปี ครุศาสตร์
 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

- มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. สำนักงานอธิการบดี. กองแผนงาน. (2541). รายงานประจำปี 2541. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- _____. (2544). รายงานประจำปี 2544. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- _____. (2545). รายงานประจำปี 2545. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. สำนักงานอธิการบดี. กองแผนงาน. (2546ก). คณะกรรมการจัดสรรงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ 2546. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- _____. (2546ข). รายงานประจำปี 2546. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- รุ่ง แก้วแดง. (2544). แนวทางการปฏิรูปการศึกษาระดับอุดมศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : คณะกรรมการจัดทำแนวทางการปฏิรูปอุดมศึกษา.
- วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. (2530). "อุดมศึกษานั้น...ประการใด." ใน ศาสตร์อุดมศึกษา เพื่อการพัฒนาสถาบัน. หน้า 45. กรุงเทพฯ : ภาควิชาอุดมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อัดสำเนา.
- วิจิตร ศรีสัจจาน. (2543). เอกสารการฝึกอบรมการประชุมเชิงปฏิบัติการทักษะการเรียนรู้ระดับอุดมศึกษา. นครราชสีมา : ลมบูรณการพิมพ์.
- วิชัย ต้นศิริ. (2544). โฉมหน้าการศึกษาไทยในอนาคต : แนวคิดสำคัญของการปฏิรูปในพระราชบัญญัติการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิไลลักษณ์ อิศระมงคลพันธ์. (2532). การวิเคราะห์ภารกิจวิทยาลัยเอกชนระหว่างปีพุทธศักราช 2513-2530. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาอุดมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศกุนตลา ทานอก และคณะ. (2546). สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา ประจำปีงบประมาณ 2546. นครราชสีมา : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (รายงานการวิจัยชุดโครงการวิจัย การศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา).

สมหมาย จันท
:
สัมพันธ์ เย็นส
ม
สากล จริยวิทย
สำนักงานคณะ
อุ
_____. (25
ก
_____. (254
คย
สำนักงานเลข
วิ
สุธรรม อารีกุล
แ
สุรพันธ์ สุวรรณ
พร
ร้อ
วิช
อมรวิทย์ นาค
อุ
อุทุมพร จามรม
กรุ

- รายงาน
1.
วิทยาลัย.
วิทยาลัย.
2546ก).
กรุงเทพฯ
วิทยาลัย.
บัญญัติ
ารปฏิรูป
เมศึกษา
วิทยาลัย
นระดับ
ชบัญญัติ
วิทยาลัย.
รศึกษ
บัณฑิต
วิทยาลัย
น 2546.
วิจัยชุด
วิทยาลัย
- สมหมาย จันทรเรือง. (2544). พัฒนาการศึกษาไทย อดีต ปัจจุบัน และในสหัสวรรษใหม่. กรุงเทพฯ : มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
สัมพันธ์ เย็นสำราญ. (2535). การวิเคราะห์ภารกิจมหาวิทยาลัยสงฆ์. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาอุดมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
สากล จริยวิทยานนท์. (2540). นักบริหารมหาวิทยาลัยไทย. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2544). แนวทางการปฏิรูปการศึกษาระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
_____. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2). กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
_____. (2546). ข้อมูลการศึกษาของประเทศไทย ปีการศึกษา 2545. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
สำนักงานเลขาธิการที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย. (2530). รายงานการประชุมทางวิชาการประจำปี เรื่อง การผลิตบัณฑิตของมหาวิทยาลัยในอนาคต. ม.ป.ท.
สุธรรม อารีกุล. (2543). การอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
สุรพันธ์ สุวรรณศรี. (2542). บทบาทของมหาวิทยาลัยสงฆ์ในการสืบทอดและส่งเสริมพระพุทธศาสนา ศึกษากรณี : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาจากระบบ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
อมรวิชัย นาคทรพรพ. (2542). คุณภาพและการประกันคุณภาพในวิถีทรรศน์การปฏิรูปอุดมศึกษาไทย. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
อุทุมพร จามรรมาน. (2544). วิธีการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา 2544. กรุงเทพฯ : ฟินนี่.